

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Somoninie
za 2019 rok**

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie przedkłada roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2019 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Somonino. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Somonino.

Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej.

Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych tj.,

- 1) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 3) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 4) ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 5) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczególnych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”
- 6) ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- 7) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 8) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 9) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 10) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 11) ustawy o Karcie Duże Rodziny,
- 12) ustawy o cudzoziemcach,
- 13) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- 14) ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- 15) Kodeksu pracy,
- 16) Kodeksu Postępowania Administracyjnego,
- 17) Prawa Zamówień Publicznych.

Do głównych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń;
- pracy socjalnej rozumianej, jako działanie skierowane na pomoc osobom i rodzinom w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- pobudzaniu aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

2. Struktura organizacyjna ośrodka

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2019r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Somoninie zatrudnionych było 25 pracowników, w tym 5 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. W naszej gminie 1 pracownik socjalny ma pod opieką 2147 mieszkańców. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach i konferencjach, które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty.

Wewnętrzny podział organizacyjny przedstawia poniższa tabela.

Dział	Stanowisko pracy	etat	Ilość osób pracujących	Urlopy wychowawczy/ macierzyński
Administracja	Kierownik	1	1	
	z- ca Kierownika	1	0	
	Główny księgowy	½	1	

	Aspirant pracy socjalnej	1	1	
	Referent ds. kancelarii	1	1	
	Informatyk	½	1	
	Obsługa kasy	zlecenie	1	
	Obsługa poczty	zlecenie	1	
	Stanowisko ds. inwentaryzacji	zlecenie	1	
	Stanowisko ds. płac	zlecenie	1	
	Radca prawny	zlecenie	1	
Pomoc Społeczna	Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1	
	Starszy pracownik socjalny	2	2	
	Pracownik socjalny	2	2	
	Psycholog	¼	1	
	Asystent rodziny	2	2	
	Opiekunka	1	1	
	Opiekunka	zlecenie	7	
Świadczenia rodzinne	Inspektor ds./ świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	1	
	Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1	1	
	Aspirant pracy socjalnej	2	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	Terapeuta – psycholog	1	1	
	Instruktor terapii zajęciowej	1	0	1
	Fizjoterapeuta	1	0	1
	Opiekun osoby niepełnosprawnej	4	1	
	Kierowca	1	1	
	Konserwator	zlecenie	1	

3. Zadania ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie, jako jednostka sektora finansów publicznych, z mocy art. 3 ustawy o pomocy społecznej „wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”. Ustawa o pomocy społecznej wyraźnie wskazuje, że celem pomocy społecznej nie jest wyręczenie obywateli w rozwiązywaniu ich trudnej, a czasem nawet krytycznej sytuacji życiowej a wspieranie w podejmowanych przez nich wysiłkach na rzecz poprawy sytuacji życiowej. Proponowane przez pracowników Ośrodka działania

naprawcze, czy zapobiegawcze wymagają wspólnego zaangażowania w rozwiązywanie zaistniałych problemów oraz aktywności, odpowiedzialności i prezentowania postawy partnerskiej także przez drugi z podmiotów współdziałania - osobę i rodzinę korzystającą ze wsparcia.

Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Rodzaj, forma i rozmiar udzielanych świadczeń odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym GOPS. Podstawą do przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która o tę pomoc się ubiega. Pomoc społeczna w pierwszej kolejności obejmuje swymi działaniami osoby i rodziny znajdujące się w najłabszej kondycji życiowej i materialnej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom spełniającym ustawowe kryterium dochodowe, które w 2019 r. wynosiło :

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł netto
- 2) dla osoby w rodzinie – 528 zł netto,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej - w szczególności z powodu sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudności w integracji cudzoziemców, trudnościach w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. Oferowana przez GOPS w Somoninie pomoc społeczna obejmowała w 2019 r. różne formy pomocy pieniężnej, pomoc w naturze, usługi opiekuńcze oraz pracę socjalną, interwencję kryzysową poradnictwo specjalistyczne i asystenturę rodzin. Każdorazowo pomoc ta dostosowana była do indywidualnych potrzeb osób i ich rodzin.

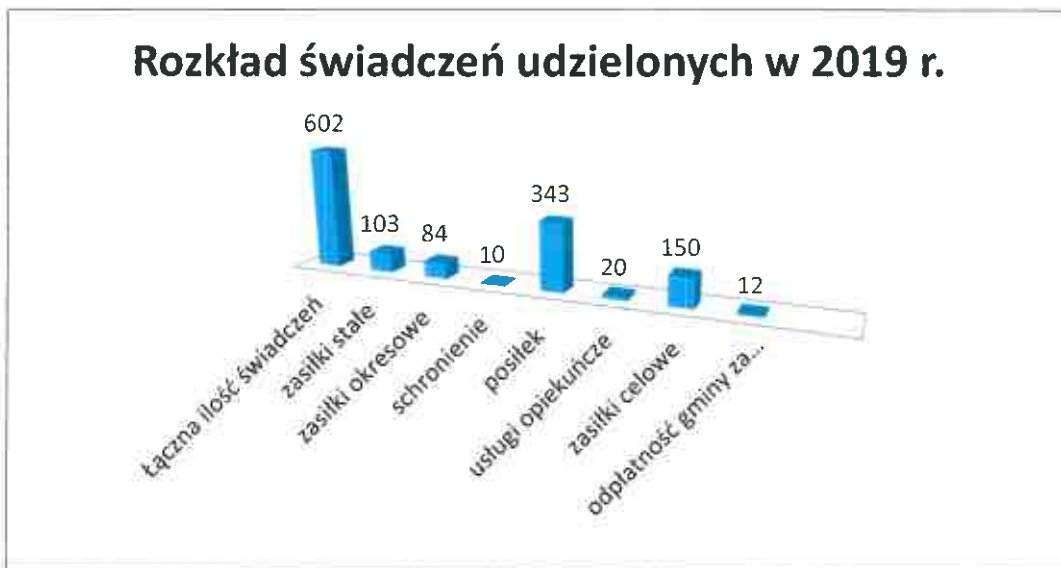
GOPS w Somoninie realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej co oznacza, że ciężar finansowy samych świadczeń spoczywa na budżecie państwa. System świadczeń rodzinnych to poza ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w

tym niepełnosprawne. Zauważyć należy, iż świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Formy udzielanej pomocy ulegają ciągłej modyfikacji. Zmienia się również katalog beneficjentów pomocy społecznej. Dynamiczne zmiany na arenie politycznej odciskają swoje piętno również w dziedzinie polityki społecznej. Z tego względu kadra pomocy społecznej zmuszona jest nadążać za postępującymi zmianami i nieustannie podnosić swoje kompetencje i kwalifikacje.

4. Udzielane świadczenia

4.1. Świadczenia z pomocy społecznej

W 2019 r. w ramach zadań własnych i zleconych GOPS w Somoninie przyznał świadczenia 602 osobom, co stanowiło 282 rodziny, w których liczba osób wynosiła 1170. Rozkład rodzaju udzielonych świadczeń w stosunku do ogólnej liczby osób, którym przyznano decyzją świadczenia przedstawia poniższy wykres.

Dane w poniższej tabeli szczegółowo obrazują formy pomocy, liczbę osób którym przyznano decyzją świadczenia, liczbę rodzin i osób w rodzinie w odniesieniu do poszczególnych form pomocy oraz kwoty udzielonych świadczeń.

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	602	X	1.009.747	282	1170
ZASIŁKI STAŁE - OGÓLEM	103	983	519.054	100	135
w tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	79	780	460.349	79	79
pozostającej w rodzinie	24	203	58.705	21	56
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓLEM	84	269	72.000	82	298
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	10	19	7.785	10	31
długotrwałej choroby	32	84	27.225	32	102
niepełnosprawności	20	110	20.865	18	90
innych niż wymienione powyżej	22	56	16.125	22	119
SCHRONIENIE	10	76	71.317	10	23
POSILEK	343	33.892	148.794	152	795
USŁUGI OPIEKUNCZE	20	2.647	132.936	20	70
w tym specjalistyczne	5	458	19.584	5	17
ZASIŁKI CELOWE – OGÓLEM	150	x	65.646	150	348
w tym zasiłki celowe specjalne	66	156	36.999	66	156
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ	12	109	312.339	12	13

Po przeanalizowaniu powyższej tabeli stwierdzić można, że w 2019 r. największą grupę świadczeniobiorców, tj. 56,98% z ogólnej liczby korzystających stanowią osoby, którym przyznano pomoc w formie posiłku. 24,92% to osoby którym przyznano zasiłki celowe i w naturze. Zasiłki stałe pobierało 17,11% osób z ogólnej liczby świadczeniobiorców. W tej grupie świadczeniobiorców aż 76,70% stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Zasiłek okresowy otrzymało 13,95% świadczeniobiorców. W tej grupie świadczeniobiorców największą grupę (38,10%) stanowiły osoby, którym przyznano zasiłek z powodu długotrwałej choroby oraz 23,81% z powodu niepełnosprawności a tylko 11,90% z powodu bezrobocia. Nieliczne grupy wśród świadczeniobiorców stanowiły osoby którym przyznano inne formy pomocy. I tak 3,32% świadczeniobiorców korzystało z usług opiekuńczych, 1,99% to opłaty ponoszone za

- Dom Pomocy Społecznej w Kątach	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Strzebielinku	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Lęborku	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie	1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Stężycy	1 osoba.

Ponoszenie opłat za pobyt w DPS ściśle reguluje ustawa o pomocy społecznej, z której wynika, że osoba skierowana zobowiązana jest pokrywać koszty pobytu w placówce w wysokości 70% swojego dochodu, w dalszej kolejności do odpłatności zobowiązana jest rodzina, natomiast różnicę pomiędzy średnim kosztem utrzymania osoby w DPS a wpłatami dokonanyymi przez klienta i jego rodzinę ponosi gmina, która skierowała daną osobę do placówki. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej jest corocznie ogłaszany zarządzeniem starosty odpowiedniego powiatu lub uchwałą zarządu stowarzyszenia. W ostatnich latach stawka ta drastycznie wzrasta. Biorąc po uwagę, że dochody klientów nie ulegają tak znaczącym zmianom, zwiększone koszty leżą głównie po stronie gminy. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w 2019 r. wyniósł 3.351,- zł, natomiast średni miesięczny koszt odpłatności za 1 osobę ponoszony przez gminę w 2019 r. wyniósł 2.866,- zł.

POTRZEBY

Z rozeznania środowiska wynika, że w najbliższym czasie kolejne dwie osoby będą wymagały skierowania do DPS. W związku ciągłym wzrostem kosztów utrzymania mieszkańców DPS, konieczne jest zwiększenie planu finansowego na kolejne lata.

4.3. Schronienie

Kolejnym zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Świadczenie to kierowane jest do osób bezdomnych. Koszty tej formy pomocy pokrywane są wyłącznie ze środków własnych gminy. Schronienia udziela się w noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, domach samotnej matki oraz innych placówkach o podobnym przeznaczeniu.

BUDŻET

Nazwa działania	Plan zatwierdzony	Zwiększenie planu	Wykonanie
Opłacenie pobytu w schroniskach	83.000,-zł	0	71.317,00 zł

Źródło środków finansowych: **dofinansowanie:** **brak**
środki własne: **71.317,- zł**

REALIZACJA

W 2019 r. 10 osób bezdomnych z terenu Gminy Somonino przebywało w placówkach zapewniających im schronienie, było to 9 mężczyzn i 1 kobieta. Opłaty za pobyt w schroniskach w całości pokrywane były ze środków budżetu gminy. W grudniu 2019 r. podjęta została uchwała, na mocy której od 2020 r. osoby skierowane do ośrodków wsparcia udzielających schronienie będą partycypować w kosztach.

W 2019 roku dwukrotnie przeprowadzano spis osób bezdomnych. Podczas spisu bezdomnych w miesiącu lutym pracownicy socjalni spisali kwestionariusze z 13 osobami w grudniu zaś z 14. Osoby te są potencjalnie zagrożone umieszczeniem w placówkach dla bezdomnych, dlatego też prowadzona jest z tymi osobami i rodzinami szeroko rozumiana praca socjalna, mająca na celu poprawę i uregulowanie ich sytuacji bytowej i mieszkaniowej.

4.4. Usługi opiekuńcze

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, zaś do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

BUDŻET

Nazwa działania	Plan zatwierdzony	Zwiększenie planu	Wykonanie
Usługi opiekuńcze	104.451,-	16.297,-	116.528,-
Specjalistyczne usługi opiekuńcze			4220,-
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	38.400,-	0	19.690,-

Źródło środków finansowych: **dofinansowanie:** **19.690,- zł**
środki własne: **120.748,- zł**

ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z WSPARCIA

Nazwa działania	Ilość osób
Usługi opiekuńcze	17
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	3
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3

REALIZACJA

W 2019 roku GOPS w Somoninie zorganizował i świadczył usługi opiekuńcze w trzech formach, tj. usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone były osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a rodzina nie była w stanie tej opieki zapewnić. Obejmowały one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację, oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te w 2019 roku świadczone były przez firmę zewnętrzną, która dysponuje osobami ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi opiekuńcze są świadczeniem odpłatnym. Wysokość odpłatności klienta reguluje odpowiednio, w przypadku zadań własnych – uchwała Rady Gminy, zaś w przypadku zadań zleconych Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

POTRZEBY

Ilość osób wymagająca usług opiekuńczych, jak również specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania z roku na rok wzrasta. Jest to zjawisko dostrzegane nie tylko w naszej gminie, ale i w skali całej Polski, a wynika głównie ze zmian demograficznych, jak i zmian kulturowych, gdzie zanika model rodziny wielopokoleniowej. Dlatego też w ostatnim czasie uruchamianych jest wiele programów skierowanych do osób wymagających

wsparcia i opieki w miejscu ich zamieszkania. Aby przystąpić do realizacji tychże projektów konieczny jest wkład własny w wysokości od 20 – 50%.

Należy zwrócić również uwagę, że usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania to forma bardziej przyjazna seniorom niż pobyt w domach pomocy społecznej, jest również formą znacznie tańszą. W związku z powyższym konieczne jest poszerzanie tego rodzaju oferty pomocowej, co pozwoli objąć pomocą i wsparciem wszelkie osoby tego potrzebujące a tym samym zapewnić komfort pozostania w miejscu ich zamieszkania.

4.5. Ośrodek wsparcia

Na terenie Gminy Somonino funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Rybakach. Jest to placówka wsparcia dziennego, przeznaczona dla 20 osób niepełnosprawnych z niepełnosprawnością intelektualną, przewlekłe psychicznie chorych i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

BUDŻET

Nazwa działania	Plan zatwierdzony	Zwiększenie planu	Wykonanie
Utrzymanie ŚDS w Rybakach	452.148,- zł	0	452.082,- zł

Źródło środków finansowych: **dofinansowanie:** **452.082,- zł**
środki własne: **brak**

REALIZACJA

Do udziału w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy skierowanych zostało 20 osób niepełnosprawnych z terenu naszej gminy. Zajęcia w ośrodku odbywały się codziennie od poniedziałku do piątku w godz. Od 7:30 do 15:30. Uczestnicy dowożeni byli na zajęcia gminnym busem z miejsc zamieszkania do placówki. W ośrodku prowadzona jest terapia zajęciowa oraz rehabilitacja. Osoby niepełnosprawne uczestniczą również w imprezach im dedykowanych na terenie całego powiatu kartuskiego.

W związku z wprowadzanymi zmianami prawa, z końcem roku 2019 konieczne było wyodrębnienie ŚDS w Rybakach ze struktur GOPS w Somoninie i powołanie go jako nowej jednostki.

4.6. Ubezpieczenie zdrowotne

BUDŻET

Nazwa działania	Plan zatwierdzony	Zwiększenie planu	Wykonanie
Opłacanie składki zdrowotnej dla osób pobierających zasiłek stały	54.000,- zł	0	40.808,- zł
Opłacanie składek dla osób realizujących IPZS w CIS w Ostrzycach			8.127,- zł

Źródło środków finansowych: **dofinansowanie:** **48.935,- zł**
środki własne: **brak**

ILOŚĆ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z WSPARCIA

Nazwa działania	Ilość osób
Opłacanie składki zdrowotnej dla osób pobierających zasiłek stały	71
Opłacanie składek dla osób realizujących IPZS w CIS w Ostrzycach	18

W ramach zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą z dn. 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 66 ust. 1) Ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne 71 osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz 18 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach.

4.7. Program posilek w szkole i w domu

Celem Wieloletniego Rządowego Programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Zgodnie z wytycznymi pomoc przyznawana może być w jednej z trzech form:

- posilek,

Wsi „Kaszubski Zakątek” oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Egiertowie kontynuował realizację Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2018.

Celem Programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Zestaw artykułów spożywczych obejmował 21 produktów żywnościowych z 7 grup towarowych. Paczki zawierały m.in.: makarony, ryże, sery, mleko, przetwory z warzyw i owoców, konserwy mięsne i rybne, olej, cukier.

Pomoc otrzymywały osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający: **1 402 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1 056 zł** w przypadku osoby w rodzinie. Aby uzyskać wsparcie należało zgłosić się do Ośrodka Pomocy Społecznej w celu uzyskania odpowiedniego skierowania. Skierowanie wydawał pracownik socjalny po zweryfikowaniu sytuacji dochodowej wnioskodawcy.

Program ten niezmiennie cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców Gminy Somonino. W roku 2019 r. z programu skorzystały 411 rodziny (1248 osób).

Od sierpnia 2019 roku rozpoczęła się realizacja Podprogramu 2019. Z uwagi na fakt, iż Pomorski Oddział PCK wycofał się z realizacji programu nawiązano współpracę z Bankiem Żywności w Trójmieście. W 2019 r. prowadzone były rozmowy dotyczące zapisów umowy na dostarczanie żywności. Wydawanie żywności w ramach Podprogramu 2019, z uwagi na unieważnienia przetargów na dostarczanie żywności, nie było realizowane.

4.9. Przemoc

Kwestie związane z przemocą są coraz bardziej znaczącym problemem, występującym wśród mieszkańców naszej gminy. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie podejmują szereg działań profilaktycznych i naprawczych, m.in. uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływanych grupach roboczych. Pracownik socjalny GOPS pełniący funkcję Przewodniczącego Zespołu wraz z pracownikami ośrodka i specjalistami są zaangażowani we współpracę z przedstawicielami podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównymi zadaniami podejmowanymi w tym zakresie są:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianiu informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin oraz efektów tych działań. Działania realizowane przez pracowników opierają się na podstawie Rozporządzenia RM z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”, jak również na podstawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Pracę z rodziną, w której występuje przemoc rozpoczyna zazwyczaj wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”, po czym zostaje powołana wtedy grupa robocza, składająca się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, która zajmuje się konkretnym przypadkiem.

W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 31 grup roboczych, które spotykały się 142 razy. W ramach procedury założono 38 „Niebieskich Kart” w tym 25 wypełnionych przez policję, 12 przez pomoc społeczną oraz 1 przez oświatę. Objętych pomocą grup roboczych było 37 rodzin, .

W większości przypadków prace z rodzinami są prowadzone długofalowo, działania ukierunkowane są na poprawę funkcjonowania członków rodziny i na dążeniu do zaprzestaniu stosowania przemocy. W 2019 r. zorganizowane zostało szkolenie dla członków grup roboczych o tematyce „Dziecko jako ofiara i sprawca przemocy”.

4.10. Świadczenie rodzinne

Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, iż ciężar finansowy w tym zakresie spoczywa na budżecie państwa co do samych świadczeń. Organami właściwymi do załatwiania spraw indywidualnych i wypłaty świadczeń rodzinnych są gminy. Wójt Gminy Somonino działając na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji w tych sprawach. System świadczeń rodzinnych to poza

ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Warto przy tym dodać, iż świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. W roku 2019 wypłacono 1741 zasiłków rodzinnych (848 rodzin) wraz z dodatkami na łączną kwotę 3.146.709,- zł. Świadczeń opiekuńczych na które składają się zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono 612 świadczeń na kwotę 2.651.681,56 zł. Zasiłków dla opiekunów wypłacono 11 osobom na łączną kwotę 76.880,- zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe) została wypłacona na łączną kwotę 144.000,- zł. Natomiast świadczeń rodzicielskich wypłacono na kwotę 415.697,56 zł. W związku z realizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy „Za Życiem” poniesiono wydatki na kwotę 4.000,- zł. Natomiast kwota 352.621,- zł została wykorzystana na opłacenie składek emerytalno – rentowych za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna. Ogółem świadczeniami objęto 1.316 rodzin, natomiast na wypłatę świadczeń przeznaczono kwotę 6.790.040,- zł.

Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne wypłaconych świadczeń.

NAZWA ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA UPRAWNIONYCH	KWOTA ŚWIADCZEŃ
zasiłek rodzinny na dziecko	18142	848	2 053 811,32
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	122	87	84 096,26
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	517	68	199 466,68
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	494	37	96 834,05
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	293	32	25 441,84
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1098	102	120 050,47
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1815	573	93 985,33
dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	68	9	7 292,42

dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	2140	252	140 608,17
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3498	242	325 122,59
zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	5462	486	1 033 522,72
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu ukończenia 75 roku życia	78	7	14 824,64
Świadczenie pielęgnacyjne	918	79	1 339 830,80
Specjalny zasiłek opiekuńczy	427	44	263 503,40
Zasiłek dla opiekuna	124	11	76.880,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	144	143	144 000,00
Świadczenie rodzicielskie	463	69	415 697,56
Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ZA ŻYCIEM	1	1	4 000,00
Składki emerytalno rentowe dla świadczeniobiorców			352 621,00

4.11. Program wspierania rodziny 500+

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na ich utrzymaniu. Dzięki wprowadzonym zmianom od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Przyznanie świadczenia wychowawczego nie wymaga już ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko.

W roku 2019 o przyznanie świadczenia wpłynęło 1821 wniosków. O pomoc zwróciło się 1513 rodzin. Pomocą objęto 2794 dzieci. W związku z realizacją pomocy w postaci świadczenia wychowawczego wydatkowano kwotę 14.007.36,- zł.

4.12. Program „Dobry start” 300+

Świadczenie „Dobry start” przysługuje 1 raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenia do ukończenia przez nie 24 roku życia. W roku 2019 pomocą objęto 1795 dzieci. W związku z realizacją programu „Dobry start” wydatkowano kwotę 538.500,- zł.

4.13. Program „Za Życiem”

Program „Za Życiem” ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Zakłada on między innymi:

- przyznawanie jednorazowego świadczenia w kwocie 4.000,00 zł dla rodziców dzieci, w których lekarz stwierdził wady powstałe w okresie ciąży lub podczas porodu;
- opiekę hospicjum;
- dostęp do lekarzy bez kolejek;
- pomoc asystenta rodziny.

W roku 2019 pomoc w postaci zasiłków jednorazowych została przyznana 1 rodzinie na łączną kwotę 4.000,00 zł.

4.14. Fundusz alimentacyjny

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodziców na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu wyżej wymienionej 16 ustawy oznacza egzekucję w wyniku której w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Pomoc w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2019 wypłacono na łączną kwotę 610.529,- zł. Liczba rodzin uprawnionych do pomocy wynosi 87, a liczba dzieci w tych rodzinach 143.

4.15. Ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych

Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, a nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu objęte są ubezpieczeniem zdrowotnym od wysokości pobieranego świadczenia. W 2019 r. Ośrodek objął tą formą wsparcia 40 osób na łączną kwotę 48.183,- zł.

4.16. Karta Dużej Rodziny

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z ofert instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunku za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie. A jej wydanie jest bezpłatne. Jedynie w przypadku wniosku o dodatkową formę i wydaniu duplikatu karty pobierane są opłaty. W roku 2019 pomocą w postaci Karty Dużej Rodziny objęto 438 rodzin i wydano 912 kart.

4.17. Piecza zastępcza

Obowiązek wspierania rodziny przezywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych nakłada na gminę Ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań gminy należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W roku 2019 Gmina Somonino dofinansowała koszt pobytu 24 dzieci, w tym 20 w rodzinnej pieczy zastępczej i 4 dzieci w domu dziecka. Wydatki na tę formę pomocy wyniosły 174.896,- zł.

4.21. Plenerowe Spotkanie Osób Niepełnosprawnych „Ostrzyckie wędkowanie”

Tradycją Ośrodka stało się organizowanie cyklicznej imprezy plenerowej dla osób niepełnosprawnych pod nazwą „Ostrzyckie wędkowanie”. Plenerowe Spotkanie Osób Niepełnosprawnych „Ostrzyckie wędkowanie” jest imprezą na wolnym powietrzu, organizowaną w tym roku już po raz siedemnasty. Przedsięwzięcie skierowane jest głównie do społeczności osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kartuskiego oraz zaprzyjaźnionych ośrodków spoza powiatu. Impreza z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością, o czym świadczy zwiększająca się corocznie liczba uczestników.

W 2019 roku odbyła się ona w dniu 12 czerwca na polu biwakowym „Stolemek” w Ostrzycach. Przedsięwzięcie organizowane jest pod patronatem Wójta Gminy Somonino we współpracy z licznymi lokalnymi partnerami, tj.: Spinningowym Klubem Wędkarskim Kaszub z Somonina, OSP w Somoninie, Komendą Powiatową Policji w Kartuzach, Pensjonatem „U Stolema” w Ostrzycach oraz firmą RADBUR z Somonina. Głównym celem projektu jest ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez pobudzanie ich aktywności oraz integrację społeczną środowiska osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kartuskiego i powiatów sąsiadujących. Cel ten zgodny jest z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Somonino na lata 2011-2020, tj. *utworzenie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych*.

W trakcie imprezy przeprowadzono zawody wędkarskie oraz przegląd komediowo – kabaretowy. Policjanci przeprowadzili natomiast Quiz na temat bezpieczeństwa nad wodą i w ruchu drogowym. Uczestnikom imprezy zapewniono ciepły posiłek a osoby biorące udział w konkursach otrzymały drobne nagrody i upominki.

W 2019 r. na „Ostrzyckie wędkowanie” zaproszonych zostało 26 ośrodków z terenu całego województwa, na zaproszenie odpowiedziało ok. 450 osób.

BUDŻET:

Źródło finansowania	Kwota w zł.
PEFRON	3.000
UG	3.600
GOPS depozytowe – pozyskane od sponsorów	5.400
ŁĄCZNIE:	12.000

4.22. Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych

Ośrodek dokonuje wypłaty wynagrodzenia opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania przez niego opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Świadczenie to przyznawane jest przez sąd i jest świadczeniem z pomocy społecznej należącym do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę. Wynagrodzenie wypłaca się w kwocie ustalonej przez sąd. W roku 2019 GOPS wypłacił tylko 1 tego rodzaju świadczenie na łączną kwotę 4.800,- zł.

5. Potrzeby Ośrodka

W 2020 roku kontynuowane będą zadania wynikające z obowiązku realizacji poszczególnych ustaw oraz innych aktów prawnych, przyczyniające się do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców gminy Somonino. Rok ten będzie również czasem tworzenia lepszych warunków do pracy pracownikom Ośrodka, co jest konieczne, aby pomoc świadczona mieszkańcom gminy Somonino była efektywna.

Dla efektywnej realizacji zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie niezbędne będzie:

1. Zabezpieczenie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom wynikającym z realizacji nałożonych na GOPS zadań, ze szczególnym uwzględnieniem środków na świadczenia z pomocy społecznej w tym:

- a) na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- b) na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- c) na zapewnienie całodobowej opieki nad osobami wymagającymi tej formy wsparcia (w DPS, schronisku, domy samotnej matki),
- d) na zatrudnienie asystentów rodziny
- e) na finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

2. Utrzymanie dostępności do specjalistycznego wsparcia (głównie psychologicznego dla dorosłych i dzieci).

3. Tworzenie partnerstw i pozyskanie do współpracy działających na terenie gminy lub powiatu instytucji i organizacji oraz społeczności lokalnej w celu realizacji zadań szeroko pojętej pomocy społecznej.

4. Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony i wspierania rodzin zagrożonych krzywdzeniem i przemocą.
5. Realizacja pracy socjalnej w tym:
 - a) realizacja programów społecznych na rzecz osób starszych, dzieci i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - b) realizacja innych projektów o charakterze profilaktycznym, integracyjnym i edukacyjnym.
6. Dystrybucja żywności otrzymywanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014 – 2020.
7. Realizacja programu w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
8. Podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, w tym zapewnienie pracownikom superwizji.